

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala

N Y M B U R S K Ý PÁBITEĽ

číslo 78

Nový nositel „zlatého kocoura“

Po László Polgárovi, Janu Řehouňkovi, Jiřím Menzelovi a Středočeském kraji se pro rok 2023 stal nositelem ceny za šíření dobrého jména Bohumila Hrabala Jiří Černý. To on navrhl nymburskému zastupitelstvu, aby v červnu 1991 město Nymburk udělilo panu spisovateli čestné občanství. Patřil k iniciátorům vzniku Klubu čtenářů Bohumila Hrabala. Podílel se na řadě textů k propagaci osobnosti Bohumila Hrabala, Klubu čtenářů Bohumila Hrabala, Hrabalova Kerska, režíroval film Šifra mého psaní – filmová procházka s Bohumilem Hrabalem po Nymburce, na příští rok sestavuje nový turistický průvodce z Nymburka do Kerska. Ze své pracovní pozice na nymburském městském úřadu se zasadil o každoroční finanční podporu Hrabalova Kerska i dalších hrabalovských aktivit, do nichž se i aktivně zapojoval. Zcela jistě si ocenění zaslouží.

← Kocoura Jirkovi Černému předali Broňa Kuba, Markéta Tomčíková a Honza Řehounek

NA HRABALOVĚ KERSKU VYSTOUPIL FILMOVÝ FRANCIN

Čtyřicetka v numerologii značí přívětivost. Čtyřicetá Hrabalovo Kersko to potvrdilo, neboť bylo vskutku přívětivé. Nejen počasím, které se opravdu povedlo, ale především lidmi. Na jedné straně organizátoři, kteří připravili pestrý program na celý den, na straně druhé víc jak tisícovkou návštěvníků, jež se dobře bavili.

Již na desátou hodinu otevřelo Polabské muzeum k nahlédnutí Hrabalovu chatu. Ač zcela prázdná – nábytek byl odvezen k restaurování a objekt je připraven k rekonstrukci – přilákala dvě stovky zvědavců. Skupinu pětasedmdesáti lidí „Po místech, která měl Bohumil Hrabal rád“ tentokrát vedl historik Pavel Fojtík. Trasu zvolil

od Svatojosefského pramene podél chaty Adolfa Branalda k menhiru a podél Labe k chatě a zpět k prameni. Ve stejnou dobu odstartovala v Nymburce od Tří Hrabalových koček cyklojízda. Z pětasedesáti účastníků bylo třicet pět Moraváků vedených tradičně manželi Sušilovými. A to včetně šesti malých holčiček, které byly odpoledne po zásluze oceněny sladkou odměnou.

Po poledni zahájila program na zahradě Lesního ateliéru Kuba po úvodním vystoupení skupiny ToJo Band hejtmanka Středočeského kraje Petra Pecková. Následovala divadelní ukáзка z Ostře sledovaných vlaků nymburského divadelního spolku Hálek, s nimiž si roli výpravčího Hubičky

„stříhl“ herec Pavel Nový, jenž se na Hrabalovo Kersko vždy těší. „Razítkovanou“ Zdeničku Svatou v podání Ivanky Špinkové s pobavením sledovala její první filmová představitelka Jitka Zelenohorská a nešetřila slovy uznání. Zuzana Maléřová přizvala do svých Domácích úkolů z pilnosti herečku Evu Leinweberovou, která přečetla Hrabalův text O kovbojích. O krásné písničky se postarala Alžběta Mrva Bohdanová, Nadě Urbánková věnovali hudební vzpomínku její dcera Jana Fabiánová a Jakub Hübner. Vyvrcholením programu byl hodinový koncert Jiřího Schmitzera, který si ve filmu Postřižiny zahrál roli Francina a 21. června 1997 odhalil v nymburském pivovaru pamětní

desku Bohumila Hrabala „ve výšce, kam čurají psi“. Když se ho moderátor Vítek Špinka zeptal, zda by dal přednost kančímu se šípkovou nebo se zelím, řekl upřímně, že nejraději pivo. Poté, co mu ho Jana Kubová nabídla, prohlásil, že ani náhodou, protože nepije. „Já pak nevím, jak zastavit,“ řekl na vysvětlenou.

Pavel Nový a Ivanka Špinková

„Ověněním“ programu bylo předání ceny za šíření dobrého jména Bohumila Hrabala Zlatý Cassius. V naprosté tajnosti byl přípravným výborem nominován Jiří Černý, což při vyhlášení způsobilo mimořádnou situaci, neboť Jirka byl právě mimo doslech, a tak se k převzetí krásného keramického kocoura, jako vždy díla Bronislava Kuby, dostavil až po upozornění a v mírném šoku z nečekaného překvapení.

Pro dokreslení hrabalovské atmosféry připravila Městská knihovna Nymburk Knižní hnízdo – koutek pro rodiče s dětmi, kde bylo možné si vyzkoušet i psaní na starém psacím stroji, hned vedle si lidé pouštěli Hrabalův poesiomat a mohli si prohlédnout exteriérovou výstavu Život a dílo Bohumila Hrabala (Vlastivědné muzeum Nymburk) a v přízemí Lesního ateliéru Kuba byla k vidění kouzelná výstava Kreslené džbánky slavných (včetně Jiřího Menzela, Josefa Somra, Nadi Urbánkové, Václava Neckáře...).

Eva Leinweberová

Nezbývá, než se těšit na jubilejní pětadvacáté Hrabalovo Kersko. Uskuteční se 18. května 2024 a bude zároveň posledním. „Kdysi, to už je hodně dávno, vrazili mi do ruky tohle veslo...“ zpívají s Karem Černochem pořadatelé a ono pověstné veslo v příštím roce předají Polabskému muzeu, neboť bude otevřena zrekonstruovaná Hrabalova chata a příznivci Bohumila Hrabala se budou scházet tam.

Pavel Fojtík vedl procházku Po místech, která měl Bohumil Hrabal rád

Pěkný pořad Českého rozhlasu

Jak vypadá chata Bohumila Hrabala v Kersku? Navštivte ji s námi v posledním dílu cyklu o osudech objektů slavných!

V sobotu 15. dubna odvysílal Český rozhlas pátý díl cyklu o objektech slavných lidí. Miroslav Buriánek nahlédl do interiéru chaty Bohumila Hrabala v Kersku, spolu s historikem Polabského muzea Poděbrady pohovořili o spisovatelově životě, jeho pobytech v Kersku a inspiraci, kterou mu „chatové městečko“ poskytovalo. Potkali se se sousedem Zdeňkem Eliášem a zašli na kus řeči k Broňovi Kubovi do Lesního ateliéru Kuba, kde si porozprávěli o setkávání na Hrabalově Kersku.

Druhá Hrabalova Zpráva je opět reakcí na aktuální dění ve městě Nymburk. Především se ho osobně velmi dotýká destrukce historické části města, bourání barokních domů na náměstí, že kvůli výstavbě Domu mládeže (později přejmenovaného na Kulturní dům Antonína Janouška) bude zbořeno několik soukromých domků, že pěveckému sboru Hlahol byl odebrán Smetanův dům, který si spolek vystavěl ze svých prostředků, za účelem přestavby na školní jídelnu, že oblíbená restaurace na Ostrově chátrá, a že pokud nebude oprava kaple sv. Jana Nepomuckého provedena svépomocí občanů, nedojde na ni (došlo na ni až v roce 2012). Upozorňuje, že financování oslav 700 let města Nymburka je ohroženo a dává tento fakt do kontrastu s papalášskými móresy v nejvyšších patrech naší politiky. Drobným satirickým ostnem se rovněž zmiňuje o neshodách se svým někdejší dobrým přítelem, hudebním skladatelem, národním umělcem Janem Seidelem.

(Pokračování z minulého čísla)

Druhá zpráva přednesená v Klubu přátel města Nymburka, pivnice nymburského piva v Kodaňské ulici

Pánové, skoro rok uplynul od přednesení zprávy první. Je třeba dodat, že jubilejní oslavy trvání města Nymburka budou opravdu probíhat v roce 1975, i když se tyto oslavy měly omylem konat v roce 1957, ke kterému datu již byly činěny přípravy díky mylné informaci z knihy místopisu samosprávného okresu Nymburského, který vycházel jako práce učitelstva okresu, který vydával časopis byl vydáván redakcí komitétu pod vedením K. Kozíška, c. k. okresního školního inspektora jako předsedy komitétu, který dopustil bona fide, aby nejstarší listina z roku 1257, kterou král Přemysl uvádí do města dominikány, byla považována už za důkaz založení města jako takového, tj. nadaného právy svobodného královského města založeného rýnskými a nizozemskými přistěhovalci, jak lze soudit podle zachovaných jmen konšelů a stavitelských památek té doby. Ostatně i jméno města tehdejší bylo Nyenburg, Neumburg, Neymburg. Jenomže nic by se nestalo, oslavy by už město mělo za sebou, dokonce ze stanoviska muzejní rady Vlastivědného muzea v Nymburce by bylo bývalo lépe držet se toho mylného data, protože v roce 57 ještě bylo nejen náměstí v celku, a nejen byly jeho domy obydleny, ale byl obydlen i starý hřbitov mrtvolami už dávno zetlelými, avšak podle pomníků existujícími, takže kdo by býval přišel na oslavu založení 700 let města Nymburka, tak by si klidně mohl přečíst historie prvních měšťanů z pomníků a mohl by svatým místům vzdát tichou modlitbu nebo vzpomínku. Avšak pánové, my jsme před jubilejními slavnými oslavami 700 let trvání města Nymburka, a jak říká kulturní referent, to jubileum třeba už tak na brány našeho svědomí, že když ještě dneska zasedne k realizaci těchto oslav, tak i to dneska už je pozdě, obzvláště když za dva roky, v tom slavném roce, naši komisi narostla další slavnostní výročí, která obohátí a morálně zdůvodní a podpoří naše slavnosti, a sice toho roku dovrší se třicet let od té doby, kdy Československo bylo osvobozeno Rudou armádou, a další jubileum nabude toho roku splatnosti, vý-

ročí ukončení pětiletého plánu, a tyto obě výročí nejen mohou, ale musejí dodat jubilejní oslavě 700 let města Nymburka aktuální společenskou funkci: sledovat a posílit hlavní politický úkol i cíl, přispět k rozhodné a směle iniciativě a aktivitě občanstva ke zvýšení společensky nové socialistické angažovanosti ve všech úsecích lidské činnosti. Pánové, mohu vám podat radostnou zprávu, že místní národní výbor jako plénum vzal na vědomí koncepci námětů Komise naší pro oslavu jubilejního města Nymburka, že ji schválil a připomenul zajistit pomoc poslanců při realizaci, takže my, komisaři komise, můžeme směle přistoupit ke koncepci a rozpracování jejím pro rok 1973. Zdánlivě je podivné, že oslavy budou se konat v době, kdy na náměstí bude celá jižní strana domů rozbourána, nebo ve stadiu bourání, avšak odpovědní činitelé nás ujistili, že přes celé bourání se dá veliká tabule, na které bude namalováno a nakresleno všechno to, co tam bude, až tabule po oslavách se zase dá pryč. My však, jako muzejní rada Vlastivědného muzea v Nymburce, myslíme už rokem 1975, ač žijeme v roce 1973. S. Vetešník nás ujistil, že usiluje a zajišťuje, aby během oslav byla upravena důstojně promenáda pod hradbami, že zrovna tak budou slavnostně osvětleny hradby a chrám sv. Jiljí, že ale je naděje, že stavba na náměstí v roce 1975 už může být v malém tvaru, takže ještě toho roku se má začít s inženýrskými sítěmi, že investorem je Pramen. Dále jsme dostali radostnou zprávu, že kaple sv. Jana Nepomuckého už dosáhla takového stadia, že úvodní projekt je hotov, avšak stavba musí být provedena svépomocí, že směle můžeme se zapojit a každá pracovní síla bude vítána, protože kaple bude nejen hudební koncertní síň, ale tady se budou konat svatby a tím město vytvoří důstojný protipól církevním obřadům v chrámu sv. Jiljí. Ovšem i když se bude stavět svépomocí, přesto do roku stavba nebude dohotovena, jak řekl Vetešník. Pokud se týče Vlastivědného muzea a jeho dočasně budovy v Eliščině ulici, musíme s radostí konstatovat, že do-

stali jsme příjemnou zprávu, že Pragoděv bude rozšiřovat svoje objekty, a protože Pragoděv sousedí se synagogou, a navíc v Eliščině ulici ještě se bude stavět Dům mládeže, kvůli kterému přijde k demolici řada domků, tak muzeum se dostane někam jinam, kam ale zatím neví, jediné dostalo Vlastivědné muzeum zprávu, kterou přijalo s jednomyslným potěšením, že se v Eliščině třídě nebude bourat dřív, než se začne stavět. Milovníky starého Nymburka potěší, že v Hradební ulici se bude bourat Špoutilův dům a dům Kolářů, takže docela možná naše Vlastivědné muzeum by se tam zatím mohlo přestěhovat, aby po vystěhování se ty domky začaly bourat, protože město vykoupilo všechny domky, aby je zbouralo a tak zachránilo hradby. S. Hrabánek připomenul, že by se měl opravit Smetanův dům, který si postavil před válkou Hlahol, kde nyní se nezpívá, ale kde se vyvažuje dětem z okolních škol, že by se tedy ten Smetanův dům – vývažovna, měl opravit, aby v tom jubilejním roce 700 let města Nymburka, aby se tam vyvažovalo hromadným návštěvám, nebo že by se tam o prázdninách mohla konat výstava nebo přednáška o kulturní historii královského města Nymburka, nebo nějaké hudební produkce, když kaple pro koncerty sv. Jana Nepomuckého ještě v tom jubilejním roce nebude dohotovena, nebo večer by ve Smetanově domě mohly být noclehnary pro návštěvníky z ciziny a Slovenska nebo pro ty, kteří by se chtěli zdržet dobrovolně přes noc nebo třeba celý týden. Jedna věc však potěšila všechny členy Komise pro důstojné oslavy 700 let města Nymburka, fréza na pontonu už začala čistit Velké Valy, pracuje se tam sice, jak řekl s. Vetešník, s dědečkama, ale pracuje se a my, členové muzejního Vlastivědného spolku, máme tam službu, protože kdopak ví, co se v těch Valích najde? Jsme plni očekávání, že předměty z minulosti vytáhne fréza z bahna a že jistě obohátí další vitríny našeho muzea, i kdy ty vitríny jsou až ve staré škole v Seleticích, odkud nás vyhánějí, dokonce na muzeálního pracovníka pošvali psy,

když šel, aby doplnil naše unikátní nálezy pazourků. Ano, pánové, členové Klubu přátel města Nymburka, ruku na srdce, ono to není tak, jak to vypadá nebo jak se to jevílo před rokem, to byla doba namlouvání, to bylo skutečně jako když dva si slibují, co všechno udělají, až se vezmou, avšak po svatbě, rok jediný, už starostí doléhají na bývalé milence, a tak i my jistíme, že když kdekoliv jednáme, tak pořad je nedostatek pracovních sil, dokonce, když jsme šli jednat, aby se dal do pořádku na důstojné oslavy 700 let města Nymburka Ostrov a jeho restaurace, která se rozpadá, tak než jsme chtěli říci svoje smělé perspektivy, tak nás stavbaři poprosili, zdali bychom nemohli v městě sehnat patnáct zedníků, že právě telefonovali z Tábora, že potřebují zedníky, protože chtějí důstojně oslavit jubileum města Tábora. S. Seidl, který komponuje znělku pro oslavy města, připomenul: Ale pánové, já, než spustí ten slavný jubilejní rok, já chci vědět, kde jsou lokality na hudbu? Kde je střecha, pod kterou já schovám Dětský den před deštěm? Kde chceme hrát divadlo, kde chceme pořádat výstavy, já si přeji, abych už nyní, tedy předem, znal všechny výrazové prostředky na těch 700 let! A, dodal s. Seidl, chci sdružit všechny elementy, které nám ty slavné jubilejní dny naplnějí. A teďka, pánové, já napíšu znělku, dobrá, ale kdo mi ji realizuje? Pivovar? Fruta? Kdo? Pánové, já hledám partnerství na realizaci znělky. A tak je to, pánové, i s ostatními. A já se ptám, jak je to s úhradou, kdo nám dá na to slavné jubileum peníze? Chci vědět, jakou částku nám město hodlá uvolnit? A s. Doskočil za finanční referát pravil, že prostředky budou, ale musíme mít preliminář, že rada městského národního výboru musí žádat jako orgán, jako pořadatel, že tedy komise oslav 700 let trvání města musí odhadnout náklad, to že je úkolem komisi, a ten odhad pak zařadit do let. A pak teprve žádat radu okresní a potom i krajskou... A s. předseda Čapek pravil, to je omyl, že rada nebude shánět peníze, že shánět peníze, to že právo a radostný úkol má Komise pro důstojné oslavy 700 let města Nymburka. A s. Doskočil připomenul, že rada města by stejně měla žádat o poskytnutí příspěvku na důstojné oslavy, a nejen krajský národní výbor, ale i ministerstvo kultury, to bude mít průraznost. Ale s. Čapek trval, že my, komise, musíme žádat, ne rada. A s. Teper se přihlásil a řekl, že je zklamán ministerstvem kultury, že ministerstvo se chce omezit jen na úhradu plakátu a nálepek, jinak nic, ale že je tady bohaté ložisko, a to že jsou zdroje v okrese samém, příspěvky závodů, hezky korunka od korunky, že můžeme využít i návratných prostředků, zaplatit půjčku ve Státní spořitelně... víc než dobrou radu nemůže ministerstvo dát, ale lze na to jít od lesa! zvolal s. Teper, požádat, aby třeba Národní divadlo nebo Filharmonie v rámci oslav 700 let předvedli ve městě třeba na náměstí Braniboři v Čechách nebo Mou vlast, a že by, co se vydělá, pak šlo na výlohy důstojných jubilejních oslav. A s. Seidl pravil, ano, tak je to! Jako já hledám partnerství na realizaci oslav účasti na tvorbě mé znělky, tak ať podniky počítají s partnerstvím na celém tom jubi-

leu, podniky ať převezmou patronát, ať vezmou záruku toho či onoho. Žádat banku? Ne! Máme tady dílny, máme tady fabriky, máme tady velkoobchod. Pánové, soudruzi, máme tenhle plán, pojdte a dělejte to s námi! S. Pertlíček poznamenal, že to byl smysl krásných dopisů, které všechny podniky informovaly o tom slavném Jubileu, že odpověděly jen ty maličké podniky hned, ty větší později a opatrně, a ty velké ještě nic, protože dobře vědí, jak sem přijdou, tak ne přímo se zavazují, že na nich budeme chtít peníze... S. Seidl pravil, ale pánové, za buržoazní republiky, když něco bylo takového, tak jak se dělaly slavný jubilea? Obrátil se komitét na předsedu pivovaru a statkáře a milionáře pana Brzoráda a on dal pole a sto tisíc, spořitelna dala půl milionu, cukrovar sto tisíc, a všichni velkoobchodníci po desetitiscích a tak, a pánové! Na co byla revoluce? Kdo převzal moc od buržoazie? Dělnická třída, a kdo převzal kulturní povinnosti? Dělnická třída, pánové, my nechceme, co nám nepatří, ne, neprosíme, my chceme to, nač revoluce nám dala nárok... Soudruzi, předsedové a ředitelé, pojdte s námi do partnerství na slavný jubilejní rok 700 let trvání města Nymburka! A zainteresovat okresní radu i krajskou! A tak nám poslalo s. Seidla samo nebe. Uklidnil nás, a i když bylo pod mrakem, v sále se rozsvítilo. Tu chvíli všechny ulice města byly vydlážděné kostičkami a jámy zasypané, tu minutu jižní strana náměstí se pyšnila podloubím a na něm stál Pramen a skladiště a kavárna a restaurace, z kaple sv. Jana Nepomuckého hrály varhany a na chrám svatého Jiljí zespoda chrlily světlomety světelnou energii tak prudce, že prudce osvětlená věž mizela v černém kontrastním nebi, kolem morového sloupu zase byl věnec stovek červených růží, hlavními třídami chodily korzem průvody krásných dívek, všechny hlavní třídy byly osázeny kvetoucími hlohy a od řeky voněly květiny a keře na parkánech a libosadech, těch několik minut projevu s. Seidla všechny portály slavných domů, co zbyly, byly slavnostně osvětlené, a všechny stěny domů byly nalíčené a štukatérsky zdobené, a celý ten Nymburk tu chvíli byl krásnější, než bude v tom jubilejním roce 700 let trvání města, dokonce ze všech oken visely náruče pelargonii a karafiátů a pnoucích se asparágusů a jiných květin, protože každé okno soutěžilo o to, aby jen jedno z nich bylo to nejkrásnější. Pánové, a já jsem měl potom čest, že jsem přednesl svoji zprávu o tom, jak jsem z Prahy opatřil z Historického ústavu obtisk nejstarší pečeti královského města, pečeti ze dne 23. září 1381, na které je krásný gotický lev, ukázal jsem a dal kolovat té pečeti, tady bude kolovat i mezi vámi, vidíte, jak naši předkové milovali štíhlé postavy, i ta věž je jako rachitická, a ten lev je tak vychrtlý, jako by se postil měsíc, jako by měl co nevidět umřít, nebo již umřel. Pravil jsem, pečeti města bývaly zelené, pečeti šlechty bývaly černé, pečeti královské bývaly červené, nuže, necháme odlít takovéto pečeti do zeleného vosku, necháme je protáhnout zelenou stuhou a necháme jich udělat několik set, abychom, až nadejde slavný den jubilejních oslav, dekorovali těmito pečeti slavné a vlivné osoby, které

tak počtíme touto pečeti, která bude na památku, protože na druhé straně dám vyryt, že to je k jubileu 700 let trvání města Nymburka. Však kulturní referent pravil, že to bude překrásné, kdo to ale bude dělat? Pravil jsem, že to udělají členové Akademie výtvarných umění, že preliminář mi dodají, že možná že to zkusím i u Výtvarných řemesel, že potom prelimináře porovnáme a že to vyhraje ten, který přijde levněji. Ano, řekl kulturní referent, souhlasím, ovšem na plakát nebo na plaketu tenhle lev nesmí přijít, protože ministerstvo kultury a nejen to, ale i široká veřejnost a hlavně nepřátelé našeho nového způsobu života by se hyzdili, to že je lev? Ten tak vychrtl po tom a z toho, co se s městem děje teďky. Souhlasil jsem s tak chytrým výkladem a připomenul jsem, že i podobný znak města je na domě, který je určen taky k demolici, rohový dům U Havrdů, ten znak tam je gotický taky, ale že by bylo dobré vzít krásný znak renesanční, ten, který je na okresním úřadě, bývalém soudě a rathauzu, ten znak, ve kterém dvě buclaté nahé figurky drží ten starý gotický znak, že by to mohla být výtvarná záminka, aby se z toho udělal kachel, který by se dobře prodával pro ohromně dekorativní barevnou náplň, dokonce, že i symbolickým výkladem tohoto renesančního znaku by oslavy jubilea 700 let města Nymburka spojily minulost s přítomností, když na něm mládí, nahatě buclaté děti, drží starý znak města. A pak převzala slovo s. Vorlíčková a jako propagační referentka pravila, že středočeský obchod už nabídnul, že pět tisíc plakátů na jubilejní oslavy nám nabízí za třicet pět tisíc, že propagační skládačku deset tisíc kusů nabízí za dvaadacet tisíc korun, a tisíc pečeti za dvacet tisíc korun, že však musíme objednávat tak, aby zboží bylo doma těsně před jubilejním rokem. Pak se přihlásil přednosta stanice a jen dodal, že má nápad na takzvanou ambulatní reklamu Jubilejního roku 700 let trvání města, že by propagačními letáčky vyzdobil všechny vagony, všechna nádraží. S. Vorlíčková pak slavnostně řekla, že na Silvestra roku 74 by mohl být nad městem vypálen ohňostroj jako generální zkouška na ten ohňostroj pravý, který se má konat v tom slavném jubilejním roce 75 u řeky, za asistence požárníků, protože dobře si pamatuje poslední ohňostroj, při kterém padající rachejtle zapálily sklad firmy Karel Novák. Připomenul jsem, že když slavný spisovatel J. Š. Kubín slavil svoje sté narozeniny, tak pan prezident Novotný v dobré náladě na Dobříši řekl, co by si tak staříčkový spisovatel přál, teďka že mu to splní. A on řekl, že ohňostroj. A protože pan prezident to slíbil, tak zavolał na ministerstvo národní obrany, a tam řekli, že ten ohňostroj je v Košicích, tak pan prezident poručil a dvě stíhačky sletěly pro ten ohňostroj, a za podvečera naskákali pyrotechnici s padákama a hodili i padákama bedny na Dobříš, a v devět hodin zapálil se ten ohňostroj, a staříčkový spisovatel chodil v tom barevném dešti s ozářenými pruty a všelijak čárkovaným nebem a radoval se, a pan prezident měl radost, že má tu moc, aby splnil i takové přání, které stálo moc set tisíc, poněvadž pan prezident, jak řekl, myslel, že spisovatel

jako pořádný spisovatel si bude přát cortinu. A potom, přátelé Klubu města Nymburka, pak se rozvinula debata, kde se budou upomínkové předměty prodávat? Jeden chtěl v drobném zboží, druhý referent v trafikách, třetí v trafikách a v novinové službě, čtvrtý k tomu přidal akvarijní prodejny, pátý aby to byla jen práce Čedoku, ale všichni se shodli na tom, že suvenýry a upomínkové plakety půjdou jen do komise uvedeným podnikům a prodejnám, a závěr naší schůzky proběhl o řešení otázky, která se protáhla až do soumraku: Kdo bude ty suvenýry fakturovat? A tak zatímco každý referent, řeše tuto otázku, si tiskl prst k čelu, aby se lépe soustředil, doktor Forst tichým hlasem informoval členy kulturně historické komise, jakým způsobem by měl vypadat umělecký sborník, že to má být reprezentační text s obrazovou částí, předmluva by měla

být vypracována politickou veličinou, že jádro sborníku by byl Nymburk v letech počítání, protože to bude sborník pro širokou veřejnost, Nymburk v hudbě že by napsal doktor Culka, divadlo Jan Paulů, Nymburk starobylý a starověký pan doktor Šebek, pak velké studie o dělnickém hnutí na Nymbursku a závěrem by byla beletristická část, kraťouché články od mrtvých slavných Nymburáků o Nymburku, Theer je milý ve vzpomínkách na Nymburk, vzpomínka na Alše v Nymburce od Hrnčíře, a potom i ti živí, Seidl, Rachlík, Marysko, Ptáček, Hrabal, jednostránkové ukázky z textů, kde je Nymburk ... potom fotografie obrazů města a tak... A tichý hlas profesora Forsta, doktora, který je tak dávno už na penzi a který, pánové, i některé z vás, jak tady sedíte, učil dějepis na reálce, mimochodem, pánové, víte, že v tom jubilejním roce 1975 to bude asi

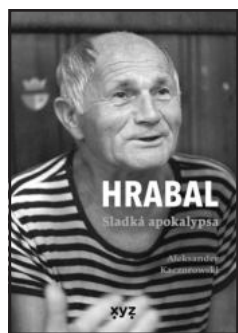
sedmdesát let, co byla postavena reálka v Nymburce? Ne, škoda, šedesát osm let, protože c. k. vyšší reálka byla postavena v r. 1906 až 1907, že ji tedy stavěli jeden rok? Dva roky? A protože otázka: Kdo bude fakturovat suvenýry, se urputně řešila dál, a hrozilo, že její vyřešení se bude muset přenést do vyšších instancí, pan profesor Forst nám tiše vykládal, že nový pivovar se stavěl tři roky, že sokolovnu stavěli dva roky, že synagogu postavili za jeden rok, že evangelický kostel byl postaven česko-bratrskou jednotou Sion za jeden rok...

(Hrabal, Bohumil: *Ze zápisníku zapisovatele, Sebrané spisy Bohumila Hrabala, svazek 18, str. 124 – 132*)

Příště: Zpráva třetí přednesená v Klubu přátel města Nymburka a co se dělo okolo chystaného výročí.

Překlad Kaczorowského knihy

Nakladatelství XYZ vydalo knihu polského bohemisty Aleksandra Kaczorowského *Hrabal: Sladká apokalypsa* (v polském originálu vyšla v roce 2016). Do češtiny ji přeložil Martin Veselka.

Jde o literární reportáž, což je žánr, který v Polsku už před lety vymyslel Mariusz Szczygiel. Vytváření obrazu někoho či něčeho chápe jako tvůrčí pátrání, jež namísto úzkostlivě přesného popisu

dává přednost beletristickým postupům – jako čtenáři se tak ocitáme v pozici účastníků tohoto zkoumání, při němž narážíme na pozoruhodné a ne zcela vysvětlitelné jevy.

V Magazínu Aktuálně napsal Petr A. Bílek: „Kaczorowski se opírá především o dřívější publikace mapující spisovatelův život od Radko Pytlíka, Tomáše Mazala či líčení Hrabalova nymburského období v knize Jana Řehounka. Samotné dílo bohemistu zajímá jen tehdy, pokud jím může doložit životní peripetie. Kniha je vystavěna na motivu Hrabalovy sebevraždy. Slouží jako vstupní rámec – Kaczorowski v úvodu načrtává dobovou neochotu české společnosti připustit si, že v letech radostného budování demokratického kapitalismu by slavný a úspěšný autor dobrovolně vyskočil z okna nemocniční budovy. Média tak v únoru 1997 šířila zprávu o nešťastném zavrácování při krmení ptáčků [...] Stopy nutkání skoncovat s vlastním životem pak autor hledá v Hrabalově osudu až do posledních měsíců, kdy se romanopisec ocitl na lůžku, naprosto osamocen a odkázán na péči druhých.“

Na jaře se konečně dočkáme

U příležitosti sto desátého výročí narození Bohumila Hrabala by měla být v březnu otevřena zrekonstruovaná chata v Kersku. Podle slibů současného majitele – Středočeského kraje, a správce – Polabského muzea Poděbrady, získá svou původní podobu, aby návštěvník nabyt dojmu, že pan Hrabal právě vstal od stolu a odešel na pivo do Hájenky.

Vedoucí Ústavu památkové péče z Fakulty architektury ČVUT profesor Václav Girska k tomu říká: „Celý koncept je postaven na dvou zásadních bodech – na šetrnosti, ekonomičnosti a minimálním zásahu, tím druhým je zachování atmosféry. To je u Hrabalovy chaty mimořádně důležité, je to malý prostor, choulostivý na jakékoliv intervence.“

Na návrhu koncepce opravy se podílely také dvě studentky architektury. „Ústav památkové péče se v rámci svých ateliérů snaží své studenty naučit solidně zacházet s kulturním dědictvím. Mezi zadané úkoly patří i řešení konkrétních akcí, proto jsme přivítali tuto spolupráci,“ doplnil architekt Girska.

„V rámci chaty se nebude jednat o klasickou muzejní expozici. Tu chystáme v Nymburce, kde rekonstruujeme budovu muzea. Tamní výstava bude navazovat právě na chatu Bohumila Hrabala. Kromě toho chystáme i doprovodnou mobilní aplikaci,“ slibuje radní pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Středočeského kraje Václav Švenda.

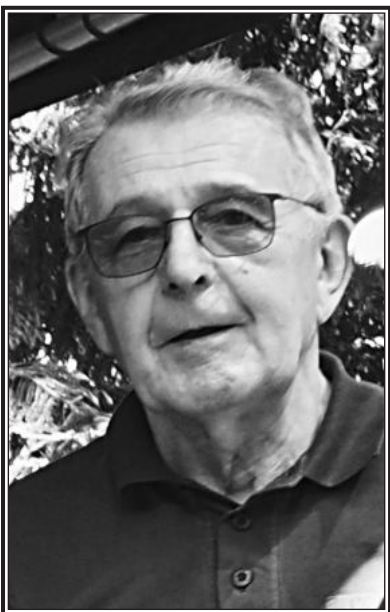

Model chaty po rekonstrukci

Ve věku 79 let zemřel v nedožitých osmdesáti letech 25. května herec Petr Drholec.

Svoji profesionální hereckou kariéru začal v Západočeském divadle v Chebu (1967–1984). Prošel soubory Městského divadla v Mostě, Studia Saint Germain v Praze nebo Jihočeského divadla v Českých Budějovicích a hostoval také v Národním divadle v Praze. Na jevištích spolupracoval s výraznými osobnostmi české divadelní režie Janem Grossmanem, Milošem Horanským, Miroslavem Krobotem a dalšími. Zahrál si několik vedlejších rolí ve filmech, v televizi se v poslední době objevil např. v jedné epizodě seriálu Zločiny Velké Prahy a v Ordinaci v růžové zahradě.

Zdramatizoval několik Hrabalových textů a s inscenacemi vystupoval v klubech, na přehlídkách a ve školách – několikrát i na Hrabalově Kersku či při setkáních členů Klubu čtenářů B. H., jehož byl členem od samého počátku.

Velvyslanec Matt Field a hejtmanka Petra Pecková sází borovičku

Britsko-česká návštěva v Kersku

V Kersku jsme 18. srpna 2023 přivítali vzácnou návštěvu. Britský velvyslanec v České republice Matt Field přijel v doprovodu hejtmanky Středočeského kraje Petry Peckové a ředitele Polabského muzea Jana Vindušky.

Skupina hostů nejdříve zamířila do chaty spisovatele Bohumila Hrabala, která je před rekonstrukcí. Jan Vinduška představil plány a vizualizaci plánované přestavby, která by měla co nevidět začít. Chata by měla být uvedena do stavu, ve kterém ji užívali Eliška a Bohumil Hrabalovi. Pokud vše proběhne podle plánu, chata by měla být otevřena veřejnosti u příležitosti 110 let od Hrabalova narození, tedy 28. března 2024.

Další zastávkou byl Lesní ateliér Kuba, kde hosty přivítali Jana a Bronislav Kubovi moravskou slivovicí. Předvedli také Hrabalův poetsomat. Pan velvyslanec spustil audio-nahrávku Pábítel, kterou načetl sám Bohumil Hrabal a byl překvapený jeho dikcí, kterou přirovnal k řeči Václava Havla.

Dále si návštěva prohlédla keramickou dílnu, prodejnu a výstavu kreslených džbánek známých osobností. Paní hejtmanka i pan velvyslanec přispěli kresbou džbánek do sbírky Bronislava Kuby. Na památku tohoto dne vysadili v lesní zahradě u poetsomatu boroviči. V Deníku, ale nejen v něm vyšel článek, kde se píše: *Britská ambasáda v Praze má od února nového velvyslance. Je jím Matthew Field, který Čechy zaujal svou perfektní češtinou i netradičním pozdravem na sociální síti Twitter: „Ahoj, jsem Matt a jsem tu nový.“* Touto hláškou se zapsal u českých příznivců, a z ní vychází i pojmenování nové kerské borovice: Borovice Stromovous Tu–nověj.

Vedle borovice Sličná Maryška z roku 2008, která byla vysazena u příležitosti X. Hrabalova Kerska, tak přibyla další. V keramické dílně ateliéru byl vyroben i dar pro pana velvyslance – česká kočka a britský kocour, kteří jsou navždy symbolicky spojeni.

Oběd britsko-české návštěvy následoval v restauraci Hájenska, kde nemohli opomenout tradiční kančí pečení se šípkovou omáčkou nebo se zelím, také točené plzeňské. Britský velvyslanec Matt Field obdržel od paní hejtmanky darem dárkové balení Postřižinského piva.

Bronislav Kuba

Krásná výstava

V pátek 19. května byla pod nymburskými hradbami, za účasti Olgy Menzelové, slavnostně zahájena výstava Rozmarné cesty Jiřího Menzela. Na sedmnácti panelech se zájemci mohou seznámit s životem a tvorbou slavného režiséra. Netradiční úvod tvoří obrázky zápalkových krabiček, které si přivázel ze svých cest. Následují „kapitoly“ životopisné, filmové, divadelní, není zapomenuto ani na všechna ocenění, setkání se slavnými kolegy a přáteli... Několik panelů je samozřejmě věnováno hrabalovským filmům – Perličky na dně, Ostře sledované vlaky, Postřižiny, Slavnosti sněženek. Obsluhoval jsem anglického krále.

Účastníky vernisáže, jichž se bohužel zúčastnilo poskrovnu, provedla výstavou Míla Řádová, která byla čtyři desetiletí Menzelovou osobní asistentkou.

Za uskutečnění výstavy je třeba poděkovat Středočeskému kraji, který ji financoval.

Výstava pod nymburskými hradbami

Slavnosti sněženek v průběhu času

Letos je tomu 45 let od prvního vydání povídkové knihy Bohumila Hrabala *Slavnosti sněženek* (1978) a 40 let od premiéry stejnojmenného filmu režiséra Jiřího Menzela (1983).

Bohumil a Eliška Hrabalovi koupili v Kersku chatu v roce 1965. Poznali tak mnoho místních, pro Hrabalův literární svět zajímavých a svérázných obyvatel.

„Před několika lety mne ovanula perut stárnutí a já jsem se musel vrátit do krajiny mého mládí, pokorně jsem žil v lese lidmi a prostředím, a nesnažením jsem se snažil, abych se dobral tvořivosti matečnického louhu, ze kterého tryská život. A tak jsem se od krajiny a lidí poučil, že mají silnější náboj poezie než já, že dovedou na sebe nastražit bystřejší pasti grotesky než já, že tedy příroda a lidé jsou pravdivější mne... a tak jsem se realitou zmladil. Napsal jsem teď podobanky lidí, kteří zůstávají pořád hraječnými dětmi, sepsal jsem jazykové portréty sošného myšlení a hmatového hovorů venkovanů, opsal jsem proudy vět ve variacích na daná témata kerského polesí, načrtl jsem texty skutečných událostí se skutečnými jmény skutečných lidí...“ (Kdo jsem)

Vydávání povídek o lidech z kerského lesa má však poněkud zamotaný příběh...

V roce 1975 odevzdal Bohumil Hrabal k vydání první strojepis pod názvem *Slavnosti sněženek*. Byl mu vrácen k přepracování, což učinil, avšak opět mu jej vrátili. Až v listopadu 1978 mohla kniha *Slavnosti sněženek* vyjít (Československý spisovatel, náklad 50 000 ks), avšak bez některých povídek, které se tehdejšímu režimu nezamlouvaly (Zdivočelá kráva, Variace na krásnou slečnu, Vlasy jako Pivarník, Měsíčná noc, Beatrice, Rukověť pábítelského učně, Družička). Po roce 1989 se mohlo vydávat již bez cenzury. Všechny povídky byly nejdříve uvedeny v knize pod názvem *Rukověť pábítelského učně* (1993, Pražská imaginace) a až v roce 2013 vyšla kniha s názvem *Slavnosti sněženek* (Mladá fronta). V ní však naopak nejsou zařazeny čtyři povídky, které v prvním vydání v roce 1978 vyšly (Polomy v lese, Čekání na chleba, Maminčiny oči, Pan Kakra).

Kompletní vydání všech kerských povídek pod názvem *Slavnosti sněženek* na své vydání tedy stále čeká!

V roce 2021 vyšla audiokniha (Tympanum) načtená hercem Pavlem Soukupem, která čerpá z povídek z roku 2013.

Bohumil Hrabal v rozhovoru pro časopis *Kino* (1984) uvedl:

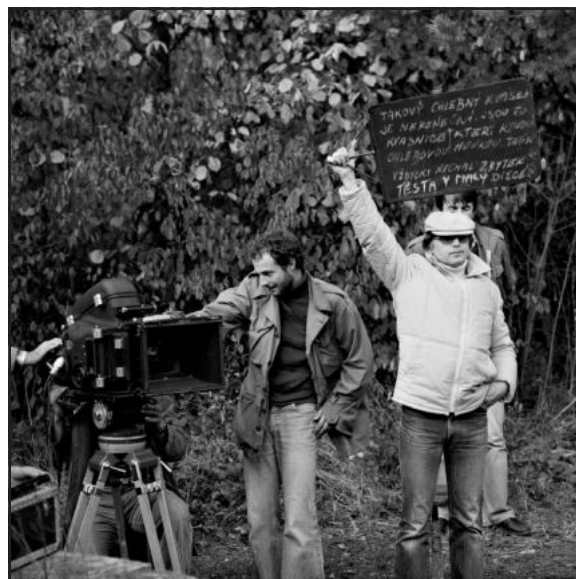
„Když jsem dal panu Francovi, tomu, o kterém je povídka *Mazánkův zážrak*, knížku *Slavnosti sněženek*, tak jsem trnul, co tomu asi tak řekne jeho rodina. A jednoho dne pan Franc vešel brankou, zvedl jsem se a přestal jsem být bledý, až když pan Franc došel k oknu, uklonil se mi obřadně kloboukem, který půjčil panu Hrušínskému, když hrál ve filmu pana France, a řekl: Toho králíka, kterého dostanete za tu krásnou knížku, mám zabít dnes anebo až v sobotu? Oddechl jsem si: Až v sobotu...“

Bohumil Hrabal a Jiří Menzel společně sestavili literární scénář k filmu *Slavnosti sněženek* a ten jim byl schválen v roce 1979. Nejdříve se však realizovaly *Postřižiny* (1980). V roce 1982 byl schválen natáčecí plán *Slavnosti sněženek* a v Kersku probíhaly obhlídky exteriérů. Samotné natáčení filmu začalo 5. října 1982 na zahradě u Franců, posledním filmovacím dnem v Kersku byl 9. prosinec 1982, kdy se v noci natáčel motiv *Leliho smrti*. Poté následoval střih, postsynchrony, práce na hudební složce, byly nahrány ruchy, titulky... Předpremiéra pro místní se uskutečnila v kině v Semicích, pro velký zájem několikrát. Oficiální premiéra proběhla v pražském kině *Blaník* 22. prosince 1983.

Jiří Menzel se rozhodl, že základem celého filmu bude jen jedna povídka, a to *Hostina*. A ostatní, z nich si vybere jenom ty, které vnitřně souvisejí s tragickým příběhem

divokého kance, který je protagonistou filmu číslo jedna. „Myslím, že žánrově je tento film groteskou s tragickým podtextem, že ten film je ostře střihaná reportáž ze současnosti, že vychází z reality, realitou je živěn, protože jediné to, co je evidentní, může diváka uvést v udivení a úžas. Tento film je zraňující humoreskou...“ (z rozhovoru pro časopis *Kino*)

Adolf Branald – další kerský spisovatel – později výstižně napsal: „Bohumil Hrabal chodil do Hájenky mezi štamgasty, stal se oblíbeným občanem Kerska, ale to ještě nikdo netušil, že jednou o těch kerských občanech napíše zkazku a napíše ji pro celý svět!“
Bronislav Kuba

Režisér Jiří Menzel při práci

P. S.: Soukromá výzva: V tomto roce sepisují třetí knihu rozhovorů s různými lidmi, veřejně známými i neznámými, kteří mají co říci na téma: Život a dílo Bohumila Hrabala. Pokud se najde někdo, kdo rád zavzpomíná nebo vlastní nějaké neznámé fotografie Bohumila Hrabala, rád jej přivítám.

Jiří Fiala a Vladimír Jilemnický

Rudolf Hrušínský jako pan Franc

Len si tak počítat'

Sedím si v kerskom apartmáne U lesných mužiků a čítam si texty z Hrabalových knižiek Večerničky pro Cassia a Ponorné říčky, texty mne dávno dôverne známe, ale napriek tomu, či práve preto nesmierne zábavné a príťažlivé. Totálni strachy, To bylo tenkrát na ostrově Capri, Premiéra atď. Usmievam sa a smejem Hrabalovmu rozprávaniu o premiére Hlučnej samoty, na ktorú prišiel aj obávaný tajomník strany Müller, a ako z neho boli všetci vystresovaní, okrem herca Heřmánka. Bavím sa rozprávaním o Hrabalovom pobyte na ostrove Capri i jeho ceste ku škótskym jazerám a je mi zima pri jeho popisoch chladu, ktorý vystupoval z ich zelenomodrých mrazivých vôd. Nevzal si so sebou Jägrovo prádlo, tie trenýrky s dlhými rukávami a po celý anglický pobyt mrzol.

Kúpil som si v poděbradskom antikvariáte dve Hrabalove knižky, tie Večerničky pre Cassia a Ponorné říčky, ktoré samozrejme doma mám a dobre poznám, ich texty však zbožňujem a zatúžil som si v nich na mojom kerskom výlete len tak počítat'. Tak som si večer počítal, z jednej knižky kapitolku, z druhej jeden-dva textíky a bolo mi dobre.

Jedna z vecí, ktoré u Hrabala zbožňujem je jeho záľuba vo fikciách, ale najmä takých zdanlivo nechcených, vlastne akoby omyloch. On si niečo kľudne napísal a vôbec sa netrápil tým, či to tak naozaj bolo. Práve pri tom mojom včerajšom „počítaní“ mi padol pohľad na ospravedlnenie sa čitateľke, že v jednom filme naozaj hrala Deanne Durbin a nie Shirley Temple, v tom čase veľvyslankyňa „Spokojených štátů“ v Českej republike, ako napísal on. Dodal však: „Ovšem! Ta moje fikce je mi milejší, protože je nepravděpodobnější, a tedy krásnější.“ To je Hrabal ako vyšíť. Nepravdepodobnosti sú mu krásne, omyly (pokiaľ to omyly vôbec sú), mu nevadia, on si proste píše svoj pohľad na svet, svoje predstavy o živote,

Bohumil Hrabal bol veľký spisovateľom aj, alebo možno práve tým, ako dokázal „lovit' svoje perličky z bahenného dna“, len tak, akoby nič stvoril vetu, ktorá sa čitateľovi zahryzne do mozgu, zavíta hlboko do pamäte, pevne uloží v srdci a on na ňu už nikdy nezabudne. Som presvedčený, že jeho tvorba bola skutočne „prepisovaním“, nie však „hospodských zvästov“, ako ho niektorí blbci obviňovali, ale akéhosi „božského diktátu“, vychádzajúceho z toho jeho mračna vznášajúceho sa mu nad hlavou. Hrabal teda svoje texty nevymýšľal, nekonštruoval v bežnom zmysle, on ich sypal zo svojej hlavy cez prsty a písací stroj na papier, a keď bol papier plný a zásobník kdesi tam „hore“ zasa prázdny, výsypka sa uzavrela a mračno opäť začalo hustnúť. Atakďalej...

Peter Pačaj

Tour de Hrabal

Prvni zastávkou naší tour bylo městečko Polná. Jakýsi geniální kompas v hlavě mé ženy zavedl náš vůz hned k patě vysoké žluté budovy místního Měšťanského pivovaru. Vysoce nad námi byla na zdi pamětní deska, stylově vyrobená z vrchní části pivního sudu, s nápisem informujícím o tom, že část života zde prožil spisovatel, po jehož stopách jsme se vypravili. Mé vnitřnosti se zachvěly vzrušením, jak se na vzývače páně Hrabala sluší.

Bohumil Hrabal zde zažil leccos poprvé. Poprvé bydlel v pivovaru, zde se prvně topil, poprvé opil a jako čtyřletý si poprvé zahrál s divadelními ochotníky. Pro malého Bohouška Hrabalů byl pivovar v Polné spíše temné místo, kde se svítilo i přes den, a tak se raději toulal městečkem a jeho okolím. My jsme ale pivovar objevili upravený, rekonstruovaný, plný světla, s ubytovací možností a krásnou restaurací, kde jsou na stěnách reprodukce fotografií s malým Bohouškem i velkým Bohumilem. Na polici se k sobě tiskne několik Hrabalových knih, takže se můžete i začít a k tomu třeba popít pivo s podivným názvem Rampušík (což zní spíše jako odkaz na Poláčkových Bylo nás pět, že Rampepurdo). Ale je to pivo celkem pitelné. Také procházku Polnou jsme si užili a nezakázalo nám ji ani jakési stigma dané Hilsneriádou, které Polnou provází už více jak století.

Dalším místem naší nesvaté pouti byly Brněnské Židenice. Tam nás zavedla netradičně hladce průjezdná D1 a šalina č. 2. Pak ještě *vystópat* nedlouhou Balbínovou ulicí a stáli jsme před domkem s číslem popisným 489/47. Místo, kde se narodil Bohumil Kilián (o dva roky později přijal otčímovo jméno Hrabal). Bohouš jako dítě toto místo miloval. Spousta slunce, pole, vinohrady, dvorek s kozou a hřbitov, který jej fascinoval. My jsme Balbínovu ulici našli klidnou a liduprázdnu. Na rodném domku mistra informaci o tom, že se zde narodil světoznámý literát, nehledejte. Ta je až o pár desítek metrů výše. V travnatém porostu u zatáčky je pamětní deska s potřebnou informací. Nemá se sebou Plzeňského piva jsem pár kapkami karibského rumu pokropil několik žlutých květin, které zde někdo položil. Větší část obsahu mě placatice jsem při vzpomínce vypil pochopitelně sám.

Dalešický pivovar bylo takové speciální místo na naší cestě, neboť s životem pana spisovatele nemá nic společného. Myslím, že lidé toto místo s jeho žitím spojují více než pivovar města Nymburka, který je tím filmovým Dalešickým popisován. Naprostá většina návštěvníků zde hledá místa, která jim utkěla v mysli sledováním filmu Postřižiny. Někdo může být i zklamán. Ale ten ať nezoufá, protože... *Kdo pil umřel, kdo nepil, umřel taky, ale kdo pije náš Májový ležák, tomu se umřít nechce!* A právě skvělý Májový ležák, který zde čepují, vám vynahradí to, že nevidíte žádné filmové propriety. A čím více si Májových ležáků dáte, tím více si budete připadat, že jste ve filmových Postřižinách.

Pro nás to byla již druhá návštěva tohoto místa, ale až letos jsme se dostali do jinak zavřené zahrady, ve které ve filmu například padlo prase nebo kde strýc Pepin učil pochodovat paní správcovou Maryšku. Zahrada je krásná stejně jako ve filmu. **Jarda Střelka**

Jarda Střelka

V červnu 2023 věnoval Tomáš Mazal Památníku národního písemnictví v Praze ze své soukromé sbírky unikátní a ojedinelý konvolut 201 různých zahraničních výtisků knih Bohumila Hrabala napříč všemi státy světa (včetně Číny, Thajska, Vietnamu, Kuby...) z rozmezí let 1965–2023.

PNP přislíbil v roce 2024 připravit u příležitosti 110. narozenin Bohumila Hrabala, z této sbírky samostatnou výstavu doplněnou o další artefakty ze života spisovatele.

Novinky v Literárním kabinetu B. Hrabala

Harlequin's millions: a fairy tale / Bohumil Hrabal; translated from the Czech by Stacey Knecht. -- 1st Archipelago Books ed. -- [New York]: Archipelago Books, 2014.

Tanzstunden für Erwachsene und Fortgeschrittene / Bohumil Hrabal; aus dem Tschechischen übersetzt von Franz Peter Künzel, Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1997.

Mr Kafka and other tales / Bohumil Hrabal; translated from the Czech by Paul R. Wilson, London: Vintage, 2016.

I served the king of England / Bohumil Hrabal; translated from the Czech by Paul Wilson; with an introduction by Adam Thirlwell, London: Vintage books, 2009..

Die Romane / Bohumil Hrabal; aus dem Tschechischen übersetzt von Franz Peter, Frankfurt am Main: Suhrkamp, 2008.

Děd Mencl

O životě Václava Eduarda Mencla, jedné z pozoruhodných postav stolní společnosti Bohumila Hrabala v sedmdesátých a počátku osmdesátých let minulého století je toho dnes známo velmi málo. O jeho literární tvorbě téměř nic. Dokonce autorství jeho jediného románu „Řeky a moře“ je dodnes zpochybňováno.

Václav Mencl se narodil 6. června 1904 v Plzni. V dětství s rodiči pobýval v USA (1905–1912), po návratu měla rodina v Plzni hostinec. Vyučil se lakýrníkem a malířem písma, absolvoval půlroční universitní knihovnický kurs a dále se soukromě vzdělával. Za druhé světové války pracoval na pražské hlavní poště, jako důchodce vypomáhal na Pražském hradeč jako průvodce.

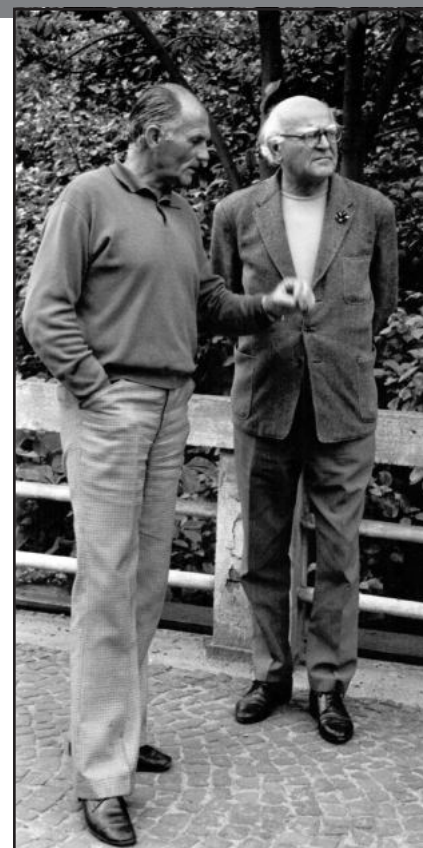
Jeho román „Řeky a moře“ vyšel nákladem vlastním v roce 1932. Kromě několika kusů, které byly po vydání hned distribuovány, celý zůstatek nákladu zničila průtrž mračen. Knihy byly tehdy uskladněny ve sklepech domu. Druhé vydání knihy, obohacené o vzpomínku na Mencla z pera Vladimíra Merhauta, fotodokumentaci a dopisy, ohlasy i texty přátel (Karel Marysko, Vratislav Effenberger, Karel Šiktanc, Milan Jankovič, Bohumil Hrabal, Josef Zumr a další) vyšlo v malém nákladu a prakticky bez odezvy v roce 2010 v nakladatelství Dybbuk.

Po seznámení s Bohumilem Hrabalem a společenství kolem něj začal V. E. Mencl zpracovávat spisovatelovu bibliografii. Stal se tak jistým způsobem prvním tajemníkem a sekretářem Bohumila Hrabala. V té době, jak píše V. Merhaut, přicházel Mencl do hospody k Hrabalovu stolu „vždy elegantně oblečen, v klopě jeho saka se skvěla čerstvá květina, svým důstojným vystupováním budil zasloužený respekt a obdiv. Ve společnosti hovořil moudře a se vším si dovedl poradit. Snad proto se mu říkalo „Děd“ (Vševěd).“

Menclovo další literární dílo (prý několik strojepisů knih, z nichž nejzásadnější byly jakési paměti, se mělo jmenovat „Na prahu věčnosti“) nikdo nikdy nečetl ani neviděl. Výmluvy a neschopnost předvést něco z napsaných strojepisů byly nakonec důvodem ukončení přátelství s Hrabalem a rozchodem s jeho společností. Vratislav Effenberger o Menclovi výstižně napsal: „Takové bytosti nepotřebují zanechávat za sebou brázdu strojem vyklepané bibliografie. Jsou a zmizí s celým svým tajemstvím, které si netroufnou odhadnout.“

Václav Eduard Mencl zemřel 15. října 1987 v Praze.

Tomáš Mazal

Bohumil Hrabal a Václav Mencl v Nymburce
(z archivu Tomáše Mazala)

Z korespondence Bohumila Hrabala

- Pošta převzetá -

Praha, 11.5.1982

Vazeny pane Hrabal !

Patrime k tem, kteri maji slabost pro Vase knizky, filmy i Nezneho barbara.

Protoze jsme si vsimli v Klubech poesie, ze Vy mate slabost m.j. pro demolicni cety (Kluby poesie, 1982, s. 14), chceme Vam udelat poteseni a

zveme Vas na posledni odstrel domu na Zizkove.

Pokud nestihnete ten nejblizsi (14.5.1982 v 14:00 h.), bude-me strilet nekdy v puli cervna dalši vetsi odstrel v Rohacove u-lici.

Jsmo povinni Vas upozornit, ze nase destrukcni stredisko je ponekud moralne naruseno a trochu nekteri lidi u nas pripominaji Vami s prominutim "smyslene" figury z Pabitelu nebo Automatu, coz by Vas nemelo odradit, protoze jste jiste na leccos privykly a hlavne - o tomto pozvani vime jen dva. Takze Vas v kazdem pripade radi uvitame, aniz bychom Vam vnucovali jinou roli, nez je role ticheho pozorovatele. Sud piva by ovsem byl k dispozici.

Pokud budete mit zajem, dejte nam vedet. Sedime na Zizkove v Jeseniove ulici c. 10, telefon mame 27 70 21 nebo 27 30 15 (od 7,00 do 16,00 h.), budeme Vas informovat co a jak.

Vasi

Jaromír Haňák - tech. vedoucí odstřelu

Jaromír Lojín - mistr

Ze jsme solidní firma, osvědčujeme razítkem:

Inženýrské a průmyslové stvb-
národní podnik
závod 01
PRAHA 9, Na vyhlídce
str. 01 160-
Destrukce-injektáže (4

P.S.: Promiňte nedostatek interpunkčních znamének atd., ale chtěli jsme zkusit, jak vypadá text na stroji, který je postrádá. Toto je také německý stroj, ale čárky a háčky má. Vzpomněli jsme si jen jak "ciganecka dala skleneny polibek...".

Nahrávky z fary

Vzácný a velmi zajímavý nález pěti magnetofonových kazet s nahrávkami Bohumila Hrabala se podařil prof. Pavlu Hoškovi, ThD.

Všechny nahrávky jsou z evangelické fary v Libici nad Cidlinou, kam na adventní sezení na pozvání tamního faráře Zdeňka Souška v rozmezí let 1980–1984 Bohumil Hrabal jezdil. Setkání s evangelickým sborem podle farní kroniky ale bylo více, nejméně jedenáct. Hrabal na faru do Libice, nejen v adventní čas, jezdil spolu s přítelem MUDr. Aloisem Štorkem z Kerska. Záznamy nahrávek obsahují Hrabalovy rozpravy na téma biblických příběhů a dějin i pojetí křesťanství v literatuře a umění.

Pábítelé se líbili

Nymburské kulturní centrum připravilo na pátek 5. května pro nymburské divadelní publikum mimořádný kulturní zážitek, když pozvalo Činoherní studio z Ústí nad Labem s hrabalovskou inscenací Pábítelé. V režii Davida Šiktance se představili: Andrea Berecková – Uršula, Matka, Krásná cikánka, slečna Hroudová, Klára Suchá – Nadja, paní Hyrmanová, Matuš Bukovčan – Holíč, Hyrman, Taneční mistr, Erni, Lukáš Černoch – Tonda Uhde, Jan Hušek – Bucifal, Jaroslav Achab Haidler – Bohumil Hrabal, Nulíček, Bloudek, Jan Plouhar – dirigent Krahulík, Petr Uhlík – Viktor Tůma.

Pro nás méně známí interpreti se poetiky Bohumila Hrabala chopili s velkým pochopením a excelentními hereckými výkony. Diváky bavila i propracovaná mimika většiny postav, v níž vynikali především Matuš Bokovčan, Jaroslav Haidler a Jan Plouhar.

K mimořádném zážitku přispělo i půvabné prostředí Parku Pod Hradbami, příjemné počasí a neobvyklé umístění dvoustranné scény mezi dvěma hledišti. Diváci byli rovněž zataženi do děje, nejen tak, že se na ně herci obraceli vtipnými narážkami, ale i tím, že dostali čerstvě načepované pivo či párečky paní Hyrmanové.

„Bylo to moc pěkné divadlo, hrané v duchu Hrabalovy poetiky – zážitek na dlouho!“ pochvaloval si člen Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Milan Čejka. Jeden ze dvou členů klubu, kteří přišli.

Pábítelé pod hradbami

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Nymburský pábítel, listopad 2023. Registrace: MK ČR E 10887. Vydavatel: Městská knihovna, Palackého 1749, 288 02 Nymburk, tel.: 325 512 723. Šéfredaktor: Jan Řehounek, Všechlapská 1666/6, 288 02 Nymburk, tel. 603 238 523, e-mail: jan.rehounek@seznam.cz. Grafické zpracování: Vladimír Kvíz, Ječná 26, 288 02 Nymburk, tel.: 603 415 060, e-mail: vladimirkviz@gmail.com. Tisk: Tiskárna Boftisk, Potoční 1847, 288 02 Nymburk, tel.: 737 419 930, www.boftisk.cz. Pro členy Klubu čtenářů Bohumila Hrabala zdarma, volně prodejné výtisky 10 Kč. Náklad 200 ks.